WYNIA'S WEEK

Ként Milieudefensie de 'zorgen van gewone burgers' eigenlijk wel?

Door Lucas Bergkamp - 19 maart 2022
Geplaatst in BEG - Klimaat - Milieudefensie - Recht

Zoals eerder aangekondigd in Wynia's Week, wil een groep 'Bezorgde Energie Gebruikers' (BEG) zich gaan mengen in het hoger beroep dat Shell tegen Milieudefensie heeft aangespannen. In dat kader heeft BEG spoedoverleg met Milieudefensie aangevraagd.

Hoe ging dat verder?

De reactie van Milieudefensie kwam laattijdig en getuigt niet van overmatige welwillendheid ten opzichte van energiegebruikers. In de strijd tegen de 'gevaarlijke klimaatverandering' lijkt Milieudefensie weinig oog te hebben voor andere belangen, zoals die van BEG.

Briefwisseling

Op 2 maart stuurden de Bezorgde Energie Gebruikers (BEG) een brief aan Milieudefensie met de vraag om spoedoverleg. De wet eist immers dat een organisatie, voordat zij naar de rechter kan stappen, eerst bekijkt of er langs de weg van overleg tot een schikking kan worden gekomen; een periode van minimaal 2 weken is daartoe vereist. BEG heeft daarom op 2 maart Milieudefensie in kennis gesteld van de zorgen over de negatieve gevolgen die de afdwinging van het vonnis tegen Shell voor energie gebruikers kan hebben.

Ondanks de spoed waarop BEG heeft aan gedrongen, heeft Milieudefensie 12 dagen de tijd genomen om een reactie te geven. En dat voor een briefje van tien zinnen. Dit briefje, gedateerd 15 maart,

Ként Milieudefensie de 'zorgen van gewone burgers' eigenlijk wel?

verraadt echter wel de ambivalente houding van Milieudefensie tegenover BEG.

Enerzijds kan Milieudefensie de rechten en belangen van energiegebruikers en burgers niet blijven ontkennen, anderzijds wil zij trouw blijven aan haar eenzijdige klimaatmissie die juist wel die rechten en belangen miskent.

Wat moet Milieudefensie nou met BEG?

Opvallend is dat Milieudefensie überhaupt geantwoord heeft. Kennelijk schatte zij de nadelen van het negeren van de brief van BEG toch groter in. Overleg met energiegebruikers zou voor een organisatie als Milieudefensie belangrijk moeten zijn om te voorkomen dat de eisen die zij stelt onvoorziene negatieve gevolgen hebben voor die groep.

Milieudefensie schrijft dan ook geïnteresseerd te zijn om BEG beter te leren kennen. Die mogelijke interesse wordt echter meteen weer teniet gedaan door het weinig aantrekkelijke aanbod dat zij BEG doet.

De brief van BEG was gericht aan Donald Pols, de directeur van Milieudefensie. Het late antwoord van Milieudefensie kwam echter niet van de directeur, maar van de 'woordvoerder Energie & Klimaat', die onderaan staat in de pikorde van de organisatie.

Klaarblijkelijk zal het overleg uitsluitend met de woordvoerder zijn en niet met de directeur of andere functionarissen. Bovendien stelt deze woordvoerder drie data voor, maar kan zij op ieder van die drie dagen zich steeds maximaal 30 minuten vrij maken voor overleg. De interesse in BEG blijkt dus zeer beperkt.

De 'zorgen van gewone burgers'

In haar antwoord zegt Milieudefensie 'een vereniging te zijn die gestoeld is op de zorgen van gewone burgers in de strijd tegen gevaarlijke klimaatverandering'. Het gebruik van het bijvoeglijk naamwoord 'gewone' in deze zin is uiteraard geen loutere onachtzaamheid.

Voorts stelt Milieudefensie zich 'iedere dag in te zetten om de rekening van de klimaatcrisis bij de sterkste schouders te leggen'. Bij deze bekommernissen zegt Milieudefensie zich te laten leiden door 'de wetenschap', naar 'zoveel mogelijk verschillende stemmen' te luisteren en graag samen te werken.

In tegenstelling tot BEG vernauwt Milieudefensie de zorgen van burgers tot 'gevaarlijke klimaatverandering'.

Aangenomen dat de eisen van Milieudefensie geëigend zijn om enig gunstig effect te sorteren op klimaatverandering, dan nog hebben burgers uiteraard veel meer zorgen dan alleen die in verband met het klimaat. De zorgen over de gevolgen van het klimaatbeleid dat Milieudefensie voorstaat, zijn bij veel burgers groter dan de zorgen over het klimaat zelf.

Ként Milieudefensie de 'zorgen van gewone burgers' eigenlijk wel?

BEG komt juist op voor de bredere zorgen, die bij Milieudefensie ondergeschikt zijn gemaakt. Alles en iedereen moet worden opgeofferd aan 'de strijd tegen de gevaarlijke klimaatverandering'. Uit het vonnis dat Milieudefensie tegen Shell heeft weten te verkrijgen blijkt overduidelijk hoe zij de rechter met haar alarmistische argumentatie heeft weten te bespelen.

'De wetenschap'

Dat Milieudefensie zich laat leiden door 'de wetenschap' wordt door het vonnis zelf tegengesproken. Terwijl Milieudefensie de term 'klimaatcrisis' vaak in de mond neemt, heeft zelfs het IPCC die term nog nooit gebruikt en geeft ook de Europese Commissie toe dat dit een politieke slogan is.

Ook de term 'gevaarlijke klimaatverandering' zal men tevergeefs zoeken in de rapporten van het IPCC. Desalniettemin heeft Milieudefensie de rechter zo ver gekregen om op de 'gevaarlijke klimaatverandering' haar oordeel te steunen; de term komt 39 keer voor in het vonnis.

Milieudefensie shopt selectief in de wetenschap en geeft de voorkeur aan samenvattingen die voor beleidsmakers bestemd zijn, de zogeheten 'SPM' van de IPCC. Niet de inhoud van de wetenschap, maar vooral de door het IPCC uitgedragen 'consensus' staan daarbij op de voorgrond.

Het idee dat deze wetenschappelijke consensus de rechter kan leren of het noodzakelijk of wenselijk zou zijn om te proberen de wereldwijde temperatuurstijging tot 1,5 C te beperken, zoals het Parijse klimaatakkoord suggereert, is een vorm van sciëntisme – het geloof dat wetenschap alle natuurlijke en sociale problemen uitputtend en alomvattend kan oplossen. Milieudefensie houdt die mythe graag in stand, hoewel daardoor de rechten en belangen van energiegebruikers en burgers worden gedegradeerd.

Transparantie

Milieudefensie stelt dat transparantie een belangrijke pijler van de organisatie is (in de brief aan BEG staat 'peiler', maar ik ga ervan uit dat dit een spelfout is). Om die reden zou Milieudefensie BEG beter willen leren kennen.

Wat betreft transparantie is BEG een toonbeeld: op de website van BEG zijn de statuten te raadplegen, is exact te lezen wie er in het bestuur en de raad van toezicht zitten, wat BEG van plan is, etc. Men kan zelfs zien hoeveel energie gebruikers zich hebben aangesloten (nu zo'n 3.800) en hoeveel geld gedoneerd is (nu zo'n €29.000). Milieudefensie zelf heeft voor het hoger beroep tegen Shell al meer dan €300.000 opgehaald, dus BEG moet nog even zijn best doen.

De arrogantie van de macht

Natuurlijk, Milieudefensie is een machtige groene lobbyclub en zij laat dat graag blijken aan een nieuwkomer als BEG. De directeur laat de brief van BEG beantwoorden door een woordvoerder die

Ként Milieudefensie de 'zorgen van gewone burgers' eigenlijk wel?

slechts 30 minuten tijd wil uittrekken en dan ook nog voornamelijk om wat meer over BEG aan de weet te komen, niet om serieus overleg te voeren.

Milieudefensie wuift de zorgen van BEG weg en claimt als enige de 'zorgen van gewone burgers' te kennen om daarna weer voort te spelen op het klimaatorgel. Hoe laat laten burgers het milieubeleid in Nederland nog kapen door onevenwichtige belangengroepen?

De gevolgen van klimaatbeleid

Maar de alledaagse zorgen van energie gebruikers zijn niet de elitaire zorgen over een mogelijke gemiddelde temperatuurstijging in het jaar 2100, die wordt gebruikt om een systeemverandering door te voeren. Het zijn de zorgen van mensen over de kosten van energie, over de economie, de koopkracht, de werkgelegenheid, de democratie, de rechtsstaat en de burgerlijke en politieke rechten en vrijheden die bij Milieudefensie uit de gratie vallen. Het zijn de zorgen over de schadelijke effecten van nog meer windturbines en biomassacentrales.

De belofte van Milieudefensie dat zij zich er hard voor maakt om 'de sterkste schouders' de zwaarste lasten te laten dragen, klinkt loos als de enorme lasten voor iedereen in ogenschouw worden genomen.

Doorbreken van monopolie van Milieudefensie

Milieudefensie wil het overleg met BEG graag voorstellen als een gelegenheid voor BEG om zich bij haar te mogen introduceren. Daarmee leidt zij de aandacht af van de kwestie die BEG op tafel heeft gelegd: Milieudefensie heeft een monopolie op het afdwingen van het vonnis tegen Shell dat tot 2030 loopt. Met dat monopolie kunnen Nederlandse en buitenlandse energie gebruikers en burgers niet leven.

In de bijeenkomst zal BEG het willen hebben over de vraag hoe Milieudefensie van haar monopolie en alleenrecht op executie afstand zal gaan doen. Zolang het vonnis niet is vernietigd, blijft Milieudefensie de enige die Shell op de knieën kan dwingen; dat is een hoogst ongezonde situatie in een democratische rechtsstaat.

BEG heeft geëist dat Milieudefensie niet tot het executeren van het vonnis zal overgaan zonder dat gegarandeerd is, dat de rechten en belangen van energiegebruikers en burgers in binnen- en buitenland volledig gerespecteerd zullen worden. Over die eis zwijgt Milieudefensie in alle talen.

Strijdende wereldbeelden

Het overleg tussen BEG en Milieudefensie zal twee verschillende werelden bloot leggen: de wereld van de groene utopie die vanuit de ivoren toren door NGO's ook buiten de democratie om aan burgers wordt opgelegd en die van de grijze werkelijkheid op de grond die mensen in het land die recht

Ként Milieudefensie de 'zorgen van gewone burgers' eigenlijk wel?

hebben op democratie iedere dag te dragen hebben.

In zekere zin kan BEG beschouwd worden als een evenwichtige en menselijke milieubeschermingsorganisatie, die, in tegenstelling tot Milieudefensie, niet de groene utopie najaagt, maar realistisch beleid voorstaat met inachtneming van alle betrokken belangen en rechten. Nog lang niet alle energie gebruikers, burgers en bedrijven hebben kennis kunnen nemen van het BEG initiatief, maar de aanhang blijft groeien. U kunt zich aanmelden op https://bezorgdeenergiegebruikers.nl/ik-doe-mee/

*Milieu- en klimaatjurist **Lucas Bergkamp** publiceert regelmatig in Wynia's Week, vooral over actuele bedreigingen van de democratische rechtsstaat. Hij is sinds kort ook adviseur van de BEG-groep en de Stichting 'Milieu en Mens'.*